

Teema 5
Vuorovaikutustaidot, 9.lk

Roolit ryhmässä

Tunnilla tarvitaan:

- ▶ Post it -lappuja, paperilappuja, kyniä
- ▶ Valmistelut:
  - ▶ Opettaja kirjoittaa ennen tunnin alkua roolit valmiiksi dialta 4 Post it-lapuille
  - ▶ Pienille paperilapuille kirjoitetaan numerot 1- x (suurimmaksi luvuksi se, kuinka monta oppilasta ryhmässä on), yksi numero yhdelle lapulle

Roolit ryhmässä - syntymäpäiväkutsut (15 min)

Toiminta: Syntymäpäiväkutsujen järjestäminen pienryhmällä.

- ▶ Jaetaan luokka viiden hengen pienryhmiin.
- ▶ Saat otsaasi post it -lapun, jossa lukee roolisi eli se, miten muut sinut näkevät ja miten he sinua kohtelevat? Kukaan ei tiedä omaa rooliaan. **ÄLÄ PALJASTA KAVERIN ROOLIA!** (opettajalle lista rooleista diassa 4)
- ▶ Teillä on aikaa n. 10min suunnitella ryhmällä syntymäpäiväkutsut. Saatte itse päättää, kenelle järjestätte. Tarkoituksena on kohdella muita ryhmäläisiä heidän roolinsa mukaisesti suunnittelun edetessä.
- ▶ Kun tehtävä on ohi, sinun tulee arvata oma roolisi.

Lista rooleista
syntymäpäiväkutsut-
harjoitukseen

Ujo tarkkailija

Kiltti

Laiska

Yllytyshullu

Ylipirteä määrällijä

Pohdintaa (5-10 min)

- ▶ Miltä tuntui, kun muut kohtelivat sinua tietyn roolin mukaisesti?
- ▶ Oliko helppo arvata muiden kohtelusta, minkälaisena he sinua pitävät?
- ▶ Tunnistatko omassa luokassa, perheessä tai harrastuksessa tällaisia tai vastaavia rooleja?
- ▶ Minkälaisia rooleja sinulla on erilaisissa ryhmissä ja sosiaalisissa tilanteissa?

Roolit ryhmässä

- ▶ Roolit syntyvät sekä yksilön ominaisuuksista että ryhmän tarpeista ja odotuksista käsin.
- ▶ Samalla ihmisellä voi olla eri ryhmissä erilaisia rooleja.
- ▶ Hyvin toimivaan ryhmään tarvitaan monenlaisia tyyppejä: pohdiskelevia, ideoivia, aikaansaavia, ilmapiiriä piristäviä jne.
- ▶ Joskus ryhmän roolit kaventavat turhaan osallistujien mahdollisuuksia osallistua ryhmän työskentelyyn.
- ▶ Ryhmään syntyneistä rooleista on hyvä puhua aika ajoin, ettei kukaan ryhmässä jämähdä sellaiseen rooliin, joka ei ole itselle mieluisa.

Omat ydinvahvuuteni? (10 min)

Ydinvahvuutesi

- tuovat parhaat puolesi esille.
- niiden käyttäminen on sinulle helppoa ja luontevaa.
- auttavat sinua haasteiden kohtaamisessa.

Valitse esim. viereisestä listasta kolme ydinvahvuuttasi. Ne voivat olla myös jotain muuta itse keksimääsi.

- Sinnikkyys
- Itsesäätely
- Myötätunto
- Huumorintaju
- Innokkuus
- Kiitollisuus
- Luovuus
- Oppimisen ilo

- Reiluus
- Rohkeus
- Ryhmätyötaidot
- Sosiaalinen älykkyys
- Toiveikkuus
- Uteliaisuus
- Ystävällisyys
- Rakkaus

Minä parhaimmillani (10 min)

Keskustelua pareittain/pienissä ryhmissä:

- ▶ Näkyvätkö omat vahvuuteni rooleissani ja ryhmätoiminnassa?
- ▶ Minkälaisissa tilanteissa minun on helppo käyttää vahvuuksiani ("olla parhaimmillani")?
- ▶ Mikä puolestaan estää minua olemasta oma itseni?

Sanaton valta –harjoitus (10 min)

Ennen harjoituksen alkua opettaja jakaa numerolaput oppilaille, oppilaat eivät paljasta omaa numeroaan muille. Sopikaa, kummassa päässä luokkaa on suurin valta ja kummassa pienin valta.

- ▶ Saat numeron, joka kuvaa valta-asemaasi ryhmässä (1=eniten valtaa, 20=vähiten valtaa, jos luokassa 20 oppilasta).
- ▶ Kiertele luokassa ja osoita valtaasi kehollisesti suhteessa muihin.
- ▶ Yrittäkää järjestäytyä järjestykseen valta-asemanne perusteella.
- ▶ Keskustelua: Miten valtaa näytettiin, miten järjestäytyminen sujui?

Lähteet:

- ▶ Uusitalo-Malmivaara L. & Vuorinen K. 2019. Huomaa hyvä!
- ▶ <https://www.mll.fi/tehtavat/roolit-ryhmassa-erilaiset-ryhmailmiot/>